

Haram kommune
Strandgata 40
6270 BRATTVÅG

Dykkar	Dykkar	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Dato:
ref:	dato:	24/32896 - 26/83030	Synnøve Valle - 712 80 239	29.07.2026
	08.06.2026			

Høyringsvar - Haram kommune - kommuneplan - kommunedelplan for naturmangfald - fråsegn til offentleg høyring

Fylkeskommunen utgjer det regionalpolitiske nivået i det norske styringssystemet. Fylkestinget er øvste mynde.

Fylkeskommunen er på vegner av staten delegert forvaltingsmynde mellom anna innan samferdsel, kulturminnevern, vassressursforvalting, naturressursforvalting og friluftsliv, men har også viktige roller som pådrivar for regional utvikling og som tenesteleverandør innan kultur, utdanning, tannhelse og samferdsel.

Fylkeskommunens planverk er, saman med lover, forskrifter og retningslinjer styrande for korleis dei ulike rollene og oppgåvene blir samordna og løyste, også når vi er høyringspart i ulike saker.

Fylkeskommunen har ansvar for drift og gjennomføring av regionalt planforum. Vi rår til at alle kommuneplanar blir lagt fram og drøfta der, før vedtak om offentleg ettersyn.

INNLEIING

Saka gjeld høyring av kommunedelplan for naturmangfald i Haram.

Vi uttalte oss om planprogrammet 23.10.2024. Der hadde vi merknader som gjaldt miljø/klima, vassforvaltning og viltforvaltning/dyreliv.

MERKNADER TIL PLANFRAMLEGGET

Planfaglege merknader

Vi vil gje ros til kommunen for eit grundig planarbeid og god kopling til planarbeidet elles i kommunen. Framlegg til kommunedelplan for naturmangfald i Haram er oversiktleg og strukturert og gir eit godt oversyn over naturmangfaldet i kommunen og kva som trugar naturmangfaldet. Det vert vist til at arealendringar er den største trusselen mot biologisk mangfald og peika på det kommunale ansvaret for arealbruken. Ved å bruke denne planen aktivt, kan kommunen i planarbeidet sitt bidra til å hindre tap av naturmangfald og redusere nedbygging av natur. Dette gjeld særleg i arbeidet med kommuneplanens arealdel, slik kommunen sjølv peikar på.

Automatisk freda kulturminne

Natur er ofte sett som motsatsen til kultur, men kan dei to kan også vere to sider av same sak. Omgrepet kulturlandskap vert oppfatta av dei fleste å ha nær samanheng med naturen og naturmangfald. Det er viktig at ein naturmangfaldplan har fokus på å ivareta kulturlandskapet. Planen nemner kulturlandskap i fleire høve, og vi oppfattar at kommunen tek dette temaet på alvor, spesielt når det kjem til semi-naturlege og truga naturtypar som slåttemark, kystlynghei osv.

Det er viktig at ivaretaking av naturmangfaldet ikkje kjem i konflikt med ivaretaking av kulturminne og kulturlandskap, men heller søker å integrere desse verdiane. Det gjeld ikkje minst om ein skal søke å styre allmenta sin ferdsel og bruk av naturen. Kulturminne kan gjere opplevingar i naturen sterkare og meir meningsfylte.

Vi oppfattar kommunen som bevisst på desse temaa, og har ikkje nokre kulturminnefaglege innvendingar til planen.

Samfunns- og næringsutvikling

Det viktigaste med denne planen er at den blir brukt. Formålet med ein slik plan må vere å skape endring basert på kunnskapen som planen gir. Denne planen inneheld i seg sjølv få styringssignal eller tiltak. Difor må kommunen bruke planen som grunnlag for å gjere nødvendige endringar eller tilpassingar i arealbruken, eller anna kommunal verksemd.

Landbruk

Planen gir eit godt kunnskapsgrunnlag om naturmangfaldet i Haram kommune. Vi vil særleg peike på den viktige rolla aktiv skjøtsel av kulturlandskap har for å ta vare på naturmangfaldet. Planen omtalar behovet for skjøtsel og viser til at beiting og slått er viktige verkemiddel for å halde naturtypane i ønskt tilstand. Kommunen kan vurdere om dette i større grad bør følgjast opp gjennom konkrete tiltak eller prioriteringar i det vidare arbeidet.

Miljø og klima

Forslag til kommunedelplan for naturmangfald gir ei god oversikt og status for naturmangfaldet i kommunen, kva tilstand den er i og kva som truar naturmangfaldet. Planen synleggjer også kunnskapshol og behovet for meir kunnskap. Det er også vist til historisk utvikling der det eksisterer god nok kunnskap. Planen er kopla til andre planar i kommunen gjennom delmål og tiltak, og viser tydeleg kva kommunen ønsker å gjere for å ivareta naturmangfaldet.

Haram kommunen kunne likevel med fordel ha prioritert enkelte utvalde område eller tema for å bli meir konkret i målsetningane sine da det i måla er omfattande ønsker om kartlegging og tiltak frå strandsona til fjellet, og ut på øyane. Ei tydelegare prioritering vil styrke gjennomføringsevna. Eit døme kan vere å prioritere vassdrag og natur i nærleiken av der folk bur, der tiltak også kan gi stor samfunnsnytte.

Kunnskapen om naturmangfaldet i Haram viser at det er behov for å restaurere natur for å få naturmangfald i god tilstand. Ein god del artar og naturtypar er forringa eller tapt som følge av fleire påverkningsfaktorar. Natur i god tilstand bidreg dessutan til å dempe og regulere effektane av klimaendringar. Restaurering av vassmiljø kan redusere risikoen for skade på dyrkamark og skog, vegar og annan infrastruktur ved ekstremvêr. Å reparere våtmark kan bidra til å avgrense effekten av tørke og fare for større brannar, i tillegg til å ha ein flaumdempande effekt. Restaurering av natur må til for å verne om truga artar. Temaet naturrestaurering kunne med fordel vore meir omtala, gjerne med ei konkret prioritering av område som kan eller skal restaurerast.

KONKLUSJON

Vi viser til merknadene våre og ber om at desse vert vurderte i slutføringa av planen.

Med helsing

Björn Gregull
fagleiar kommunal planlegging

Synnøve Valle
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til:
Fiskeridirektoratet
Kystverket
Statens vegvesen
Statsforvaltaren i Møre og
Romsdal

Fagsaksbehandlar:

Vassforvaltning/klima/miljø: rådgivar Åsa Fredly

Automatisk freda kulturminne: arkeolog Harald Bugge Midthjell

Landbruk: rådgivar Kirsti Hjelme Connor

Samfunns- og næringsutvikling: seksjonsleiar Eivind Vartdal Ryste

HARAM KOMMUNE

Postboks 33

6282 BRATTVÅG

Saksbehandlar, innvalstelefon

Yngvild Meinseth, 71 25 85 18

Haram kommune Kommunedelplan naturmangfald Høyring av planframlegg

Statsforvaltaren er statens representant i fylket og har fleire roller og oppgåver innan planlegging etter plan- og bygningslova. Ei viktig oppgåve for Statsforvaltaren i kommunale planprosessar er å sjå til at nasjonale og viktige regionale omsyn blir ivaretatt i planarbeidet. Fagområde som miljøvern, landbruk, helse, oppvekst og samfunnstryggleik står sentralt. I tillegg skal Statsforvaltaren sikre at kommunale vedtak i plan- og byggesaker er i samsvar med gjeldande lovverk.

Bakgrunn

Forslag til kommunedelplan for naturmangfald for Haram kommune er sendt på høyring. Delplanen gjev ei innføring i naturmangfald generelt, samt ei oversikt over viktig naturmangfald i Haram. Planen vurderer tilstanden på viktige naturtypar lokalt, trugslar mot naturmangfald og tiltak ein skal gjennomføre for å ta vare på naturmangfaldet i Haram.

Statsforvaltaren har ut frå sine ansvarsområde følgande merknader:

Natur- og miljøvern

Statsforvaltaren vil gi ros til Haram kommune for eit innhaldsrikt og oversiktleg planframlegg, som vi trur vil fungere som eit godt grunnlag for vurdering av utfordringar og satsingsområde knytt til naturmangfald i kommunen framover. Planen gir mellom anna ei samla oversikt over registrerte raudlista artar, naturtypar og andre sårbare naturverdiar i Haram kommune.

Statsforvaltaren vil peike på enkelte naturverdiar som særleg ofte vert påverka eller aktualiserte gjennom arealplanlegging og byggesaksbehandling i Haram kommune, og som difor kanskje bør framhevast. Dette gjeld særleg kystlynghei. Norge har ein svært stor del av dei attverande, relativt intakte kystlyngheiane i Europa, og har difor eit særleg ansvar for å ta vare på område med kystlynghei. Også ein kulturpåverka naturtype som naturbeitemark kan nemnast med særleg verdi, då mange raudlista artar er knytte nettopp til slike areal og er avhengige av den skjøtselen som særleg beitedrift i kystlandskapet inneber.

Vidare vil vi nemne arten hubro, som har hatt ein langvarig bestandsnedgang i Norge og er oppført som sterkt trua (EN) på den norske raudlista. Haram kommune har fleire kjende hubroterritorium. Arten er svært sårbar for arealinngrep, miljøgifter og elektrokusjon i stramleidningar. Sjølv om hekkeaktiviteten i vår del av landet no er relativt låg, er eit hubroterritorium ein nøye utvalt stad ut frå arten sine kriterium. Hubroterritorium kan ha ein kontinuitet som strekk seg over svært lange tidsperiodar, og sjølv om eit territorium kan stå tomt i mange år som følgje av dødelegheit, sviktande rekruttering eller midlertidig reduserte levevilkår, kan det seinare rekoloniserast når tilhøva ligg til rette. Historiske hubrolokalitetar representerer difor viktige langsiktige habitatressursar, og bør ikkje utan vidare vurderast som oppgitte sjølv om ein ikkje har registrert vellukka hekking, eller individ ikkje har vore observert over ein lengre periode.

Med helsing

Bjarne Otnes (e.f.)
underdirektør plan og klima

Yngvild Meinseth
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:

Møre og Romsdal fylkeskommune
STATENS VEGVESEN
Fiskeridirektoratet

Postboks 2500
Postboks 8142 Dep
Postboks 185 Sentrum

6404	Molde
0033	OSLO
5804	Bergen

Statens vegvesen

Haram kommune

Postboks 33

6282 Brattvåg

Behandlande eining:
Transport og samfunn

Sakshandsamar/telefon:
Kristin Sve / 90935734

Vår referanse:
24/233254-8

Dykkar referanse:
24/197, 26/11530

Vår dato:
05.08.2026

Tilbakemelding på offentlig ettersyn og høyring av forslag til kommunedelplan naturmangfald – Haram kommune

Vi viser til høyring datert 08.06.2026, med forslag til kommunedelplan naturmangfald for Haram kommune.

Saka gjeld

Haram kommune har lagt forslag til *Kommunedelplan for naturmangfald* ut til offentlig ettersyn og høyring. Planen gir ei oversikt over viktig naturmangfald i kommunen, vurderer tilstanden på ulike naturtypar, trugslar mot naturmangfald og tiltak for å ta vare på naturmangfald i Haram.

Statens vegvesen si rolle i planlegginga

Statens vegvesen har ansvar for at føringar i Nasjonal transportplan (NTP), statlege planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, vegnormalane og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringar blir ivaretekne i planlegginga.

Vi uttalar oss på vegne av staten som forvaltar av riksveg og etaten sine egne kulturminne, og som statleg fagmynde med sektoransvar innanfor vegtransport. Vårt sektoransvar for vegnettet inneber eit overordna ansvar for at trafikktryggleik, klima- og miljøomsyn, og heilskapleg bypolitikk blir ivareteke i alle planforslag som vedkjem samferdsel. Gjennom vårt sektoransvar skal vi bidra til samarbeid mellom aktuelle myndigheiter, næringsliv og innbyggjarane med mål om ei berekraftig utvikling.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Fylkeshuset, Julsundvegen 9, 3. etg.
6412 MOLDE

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Våre merknadar til planforslaget

Ut frå våre ansvarsområde har vi ikkje merknadar til forslag til kommunedelplan for naturmangfald.

Transportforvaltning midt 2
Med helsing

Linda Heimen
seksjonssjef

Kristin Sve
rådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskrivne signaturar.

Kopi

MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE, Postboks 2500, 6404 MOLDE
STATSFORVALTAREN I MØRE OG ROMSDAL, Postboks 2520, 6404 MOLDE

Til

Haram kommune

Postboks 33

6292 Brattvåg

Fra

NOAH – for dyrs rettigheter

Dronningens gate 13

0152 Oslo

register@dyrsrettigheter.no

Dato: 11.06.2026

Høringsinnspill - Kommunedelplan Naturmangfold

NOAH – for dyrs rettigheter takker for muligheten til å komme med innspill til Haram kommune sin kommunedelplan for naturmangfold. Norske kommuner har en nøkkelrolle i arbeidet med å ta vare på naturen og dyrene som lever i den. Dette ansvaret er særlig viktig i en tid der naturen er under stadig større press fra arealendringer, utbygging og andre menneskeskapte påvirkninger.

NOAH ser positivt på at Haram kommune gjennom denne kommunedelplanen ønsker å styrke kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i kommunen. Planen viser et tydelig fokus på kartlegging, innhenting av kunnskap og identifisering av naturverdier som kan ivaretas i senere planprosesser. Det er også positivt at kommunen peker på eksisterende kunnskapshull, blant annet knyttet til marine naturverdier, og understreker behovet for mer kunnskap om naturtyper og arter i kommunen.

NOAH vil særlig trekke frem det positive fokuset på å styrke kunnskapen om verdifulle naturtyper, herunder kulturlandskap som slåttemark. Slåttemark er blant våre mest artsrike semi-naturlige naturtyper og er klassifisert som kritisk truet (Norsk rødliste for naturtyper, 2018). Økt kunnskap om slike naturtyper, kombinert med god skjøtsel og langsiktig ivaretagelse, er viktig for å sikre det biologiske mangfoldet.

Samtidig mener NOAH at kommunedelplanen i større grad bør tydeliggjøre hvordan den kunnskapen som innhentes faktisk skal omsettes til bevaring av naturverdier. Miljødirektoratets veileder til kommunedelplaner for naturmangfold understreker at kommunene bør være bevisste på hvilken rolle registrerte naturverdier skal spille i den videre arealforvaltningen. Veilederen påpeker at: *“Det er viktig at kommunen er bevisst på hvilken status de kartfestede områdene skal ha i videre planarbeid, og at dette blir kommunisert tydelig.”* Videre understreker veilederen at: *“I tillegg til kart, er det viktig at det også omtales i plandokumentet hva som er registrert av natur med lokal verdi, og hvordan dette er tatt hensyn til i planen.”*

NOAH mener at Haram kommunedelplan med fordel kan være tydeligere på dette punktet. Planen gir et godt grunnlag for å styrke kunnskapen om naturmangfoldet i kommunen, men sier i mindre grad noe om hvordan identifiserte naturverdier skal prioriteres og ivaretas når fremtidige arealavgjørelser skal tas. Kartlegging og kunnskapsinnhenting er avgjørende, men kunnskap alene verner ikke naturen. Når særlig verdifulle naturområder først er identifisert, bør planen også peke ut hvordan disse skal tillegges vekt og tas hensyn til i videre planlegging.

Dette blir særlig viktig i lys av klimaendringene. Miljødirektoratet peker selv på at usikkerhet om klimaeffekter ikke bør føre til passivitet, og understreker i samme veileder at: *“Generelt blir naturens evne til klimatilpasning best ivaretatt gjennom bevaring av godt fungerende naturområder og sammenhengende strukturer. Klimaendringer forsterker betydningen av å gjøre slike prioriteringer i planen.”*

Etter NOAHs syn taler dette for at kommunedelplanen ikke bare bør fungere som et kunnskapsdokument, men også gi tydelige føringer for hvordan viktige naturområder - og artene som lever der - skal sikres mot ytterligere fragmentering og nedbygging. NOAH mener derfor at planen med fordel kan inneholde mer konkrete målsettinger knyttet til bevaring av naturverdier. Ett av delmålene i planen er “nedkjemping av fremmede arter”, som er formulert som et aktivt og handlingsrettet mål. På samme måte kunne kommunen vedta konkrete mål om å ivareta, for eksempel, villaks, elvemusling og andre prioriterte arter gjennom arealforvaltningen, og forplikte seg til å unngå eller redusere belastningen på deres leveområder i fremtidig planlegging og utbygging.

Kommunedelplanen peker også selv på flere viktige naturområder i Haram kommune. Tennfjordelva og Hildreelva trekkes frem som særlig verdifulle områder, blant annet fordi de begge er leveområder for villaks og elvemusling. Elvemuslingen er en norsk ansvarsart, og Norge huser mer enn halvparten av den gjenværende europeiske bestanden.¹ Dette gir et særlig ansvar for å sikre gode leveområder og redusere belastningen på arten.

Planen peker også på at kunnskapen om marine naturverdier i Haram er mangelfull. I en kommune som Haram, med sin lange kystlinje og mange øysamfunn, er det særlig viktig at marine økosystemer får oppmerksomhet på linje med terrestriske naturverdier. NOAH vil i denne sammenheng peke på at kommunen i dag har tolv verneområder, men at ingen av disse er marine. Flere av de eksisterende verneområdene er opprettet for å ivareta sjøfugl og deres leveområder. Dette er bra, da mange sjøfuglbestander er i sterk tilbakegang. Forskning peker imidlertid på at redusert tilgang på næring er en av de viktigste årsakene for at disse arter er i nedgang.² Fiskeslag som tobis utgjør sentrale næringsressurser for en rekke sjøfugler. Den senere tids krisetall for tobisbestandene illustrerer hvordan nedgang i marine økosystemer kan få konsekvenser langt utover selve havområdene.³ Å beskytte sjøfugl handler derfor ikke bare om å bevare hekkeplasser og rasteområder på land, men også om å sikre friske og produktive havområder som opprettholder næringsgrunnlaget de er avhengige av. Vern og bevaring av marine økosystemer kan derfor også indirekte bidra til å styrke sjøfuglbestandene.

NOAH anbefaler derfor at kommunen prioriterer økt kartlegging av marine naturtyper og vurderer behovet for særskilte bevaringstiltak i sjøområdene som del av det videre arbeidet. På lengre sikt bør kommunen, på bakgrunn av et styrket kunnskapsgrunnlag, vurdere om enkelte marine områder bør gis et særlig vern eller andre former for langsiktig beskyttelse gjennom arealforvaltningen.

¹ Norsk institutt for naturforskning (NINA), “Elvemusling”, tilgjengelig på: <https://www.nina.no/Naturmangfold/Elvemusling>

² Næs, C. “Forskere anbefaler bedre vern for sjøfuglene” publisert på *forskning.no* den 29. mai 2021, tilgjengelig på: <https://www.forskning.no/fugler-havet-miljo/forskere-anbefaler-bedre-vern-for-sjofuglene/1867732>

³ Ramberg Aasen, K. og Knežević, M., “Krisetall for viktig “nøkkelart” i Nordsjøen – anbefaler nullfiske”, publisert på *NRK* den 19. mai 2026, tilgjengelig her: https://www.nrk.no/norge/krisetall-for-viktig-_nokkelart_-i-nordsjoen_-_anbefaler-nullfiske-1.17887425

Kommunedelplanen fremhever betydningen av sammenhengende naturområder og økologiske forbindelser, og peker på hvordan fragmentering og samlet belastning kan svekke naturens funksjon og artenes muligheter til å tilpasse seg klimaendringer. NOAH mener at arbeidet med viltkorridorer er et konkret eksempel på hvordan disse prinsippene kan omsettes i praksis. Rapporten *Viltkorridor ved Vatneeidet* fra 2018 dokumenterer at Vatneeidet i kommunen fortsatt er en viktig trekkvei for hjortevilt. Området ble beskrevet som en flaskehals for trekkende dyr, og det ble anslått at om lag 400–500 hjort trekker gjennom Vatneeidet både vår og høst. Rapporten bekreftet ved hjelp av viltkamera og feltundersøkelser at korridoren fortsatt var i aktiv bruk, og konkluderte med at det ikke er grunn til å tro at den vil bli mindre viktig i fremtiden, særlig sett i lys av det økende utbyggingspresset i området. Rapporten anbefalte også at flere viltkorridorer sikres for å redusere konflikter med landbruket, risikoen for viltpåkjørsler og den økende fragmenteringen av leveområder.⁴

Haram har lange tradisjoner for å ta hensyn til hjorteviltets trekkruiter, og regulering av slike korridorer var allerede på 1960-tallet et av de første tiltakene av sitt slag i Norge.⁵ NOAH mener kommunen bør videreføre denne tradisjonen ved å opprettholde og styrke arbeidet med viltkorridorer. NOAH anbefaler derfor at Haram kommune ikke bare opprettholder dagens viltkorridor, men også identifiserer og sikrer andre viktige trekkruiter og grønne forbindelser i kommunen. Slike korridorer er viktige ikke bare for hjortevilt, men bidrar også til å ivareta økologiske sammenhenger til nytte for et bredt spekter av arter.

Klimaendringer forsterker behovet for slike prioriteringer. Som Miljødirektoratets veileder peker på, ivaretas naturens evne til klimatilpasning best gjennom bevaring av godt fungerende naturområder og sammenhengende strukturer. Dette taler for at kommunedelplanen ikke bare bør bidra til økt kunnskap om naturen, men også legge tydelige føringer for hvordan naturverdiene skal sikres i fremtiden. Kommunedelplanen peker også selv på betydningen av å vurdere den samlede belastningen naturen utsettes for. Selv inngrep som isolert sett fremstår små, kan samlet føre til betydelig tap av leveområder og svekkelse av økologiske sammenhenger. Dette understreker behovet for tydelige prioriteringer og føre-var-vurderinger i den videre arealforvaltningen.

NOAH har forståelse for at kommunedelplanen først og fremst skal styrke kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Haram. Samtidig mener vi at dagens naturkrise gjør det nødvendig at slike planer også peker ut en tydelig retning for hvordan identifiserte naturverdier faktisk skal bevares. Kunnskap og handling må gå hånd i hånd dersom kommunene skal kunne oppfylle sitt ansvar for å ta vare på naturmangfoldet både i dag og for fremtiden. NOAH vil dermed anbefale at handlingsdelen i planen inneholder konkrete satsingsområder og tiltak. Dersom kommunen identifiserer naturverdier som særlig viktige, bør det også fremgå hvilke oppfølgende tiltak som skal bidra til å sikre disse i praksis.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

Dorrit Rahbek
Biolog

⁴ Eilertsen, L. og Blanck, C.J. 2018. *Viltkorridor ved Vatneeidet. Innspill til vurdering av videreføring i kommuneplanen for Haram kommune*. Rådgivende Biologer AS, rapport 2736, 23 sider, ISBN 978-82-8308-540-2.

⁵ Meisingset, E. L. 2008. *Forvaltning av hjortevilt i Haram kommune. Forvaltningen, bestanden, aktuelle mål og tiltak*. Bioforsk Rapport Vol.3 Nr. 23 2008, 23 sider.

X

Haram kommune

Høyringsfråsegn til kommunedelplan for naturmangfald i Haram kommune

BirdLife Møre og Romsdal takkar for tilsendte utkast til kommunedelplan for naturmangfald.

Dette er eit potensielt svært viktig dokument i både foreininga og kommunen sitt arbeid med å ta vare på fuglelivet og anna naturmangfald.

Foreininga er difor klart positive til at kommunen har utarbeidd ein slik plan og ønskjer å gje ros for dette. Planen gjev ein grei omtale av naturmangfaldet i kommunen, men det er ein veikskap at det marine mangfaldet berre er omtala i avgrensa grad, sjølv om fokuset på sjøfugl er positivt. Er ikkje livet i sjøen så viktig for Haram kommune?

Samtidig peiker planen på fleire viktige utfordringar for kommunen, både kunnskapshol og trugsmål som attgroing, spreiding av framande arter og nedbygging. Det er ingen tvil om at Haram kommune står ovanfor store utfordringar, som krev ein rask, aktiv og målretta innsats, for at kommunen skal kunne påstå dei har ei berekraftig forvaltning i samsvar med FN sine berekraftsmål.

Diverre svikter planen alvorleg i den aktive delen. Haram kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel hausten 2025. Kommunedelplanen for naturmangfald får fram, truleg for fyrste gong konkret retta mot Haram, dei utfordringane kommunen har på dette fagfeltet. Denne delplanen burde difor ha vorte utarbeidd i forkant av kommuneplanens samfunnsdel, som ein del av faggrunnlaget den skulle bygd på. No har heldigvis Haram gjort ein god jobb med kommuneplanens samfunnsdel, og dei overordna føringane som vert gjeve der fokuserer tydeleg på berekraft, også miljømessig berekraft.

Problemet no er at kommunedelplanen for naturmangfald korkje problematiserer at rekkjefølgja her vart litt uheldig, og kva slags konsekvensar dette bør få, eller korleis kommunedelplanen kan følgje opp kommunedelplanens samfunnsdel på ein god måte. Dei sentrale kapitla om kva kommunen har for naturmangfaldsmål (kapittel 8) og kva kommunen vil gjera aktivt (kapittel 9), er svært kortfatta og heilt utan klare miljømessige ambisjonar.

Det kan vere at alt her bryt kommunedelplanen med hovudsatsinga til Haram kommune: *“I Haram skal det vere godt å leve og virke.”* Med dei utfordringane kommunen har med naturmangfaldet, er det all grunn til å frykte at miljøforringing på sikt også vil redusere trivselen til mange innbyggjarar.

Samtidig burde det har vore diskutert korleis kunnskapsgrunnlaget i kommunedelplanen kan brukast for å følgje opp handlingsdelen i kommuneplanens samfunnsdel, der det retta mot miljø står følgjande: *«Målsettinga vi har sett oss om å styrke bulyst, samtidig som vi sikrar ei ansvarleg arealforvaltning, har vi knytt til den natur-, klima- og miljømessige dimensjonen. Det har vi gjort fordi i alle tilfelle ein seier ja til ei utbygging, gir vi potensielt avkall på eit areal med ein naturverdi. På same tid har vi ein ambisjon og eit ønske om utvikling og vekst i kommunen vår, og i det ligg det også eit framtidig behov for areal. Miljødimensjonen av berekraftig utvikling handlar om å ta vare på natur- og artsmangfald med ei erkjenning av at naturen er ein fornybar ressurs som vi har ansvar for å ikkje øydelegge. Gjennom planverket må vi sikre at arealforvaltninga er ansvarleg og ikkje øydelegger framtidige generasjonar sine moglegheiter til å leve gode liv i Haram.»* Korleis skal kunnskapen om naturmangfaldet konkret verka inn på arealforvaltninga? Korleis sikre at det vert ein berekraftig balanse mellom utbygging og bevaring av natur? Korleis sikre at også framtidige generasjonar får eit godt liv i kommunen?

Det er ingen grunn til å tru at det einaste konkrete forslaget til handling i planen, som er å sette av 200.000,- kr fyrst i 2030 og så i 2031, samsvarar med dei overordna miljømåla som kommunen har vedteke i kommuneplanens samfunnsdel. Her vil vi sitere kva Haram sjølv har satt som mål: *«Samfunnsdelen er kommunen sin viktigaste overordna, strategiske og samordnande plan. Det er i*

samfunnsdelen det skal settast mål og utarbeidast strategiar for den langsiktige utviklinga av Haramsamfunnet og for Haram kommune som organisasjon». Om ikkje Haram kommune, eit knapt år etter at samfunnsdelen er vedteke, klarar å følgje den opp på ein mykje betre måte enn dette, så er det diverre for innbyggjarane grunn til å vere bekymre for at politikarar og administrasjonen i kommunen heller ikkje klarar å få til ei langsiktig, god samfunnsplanlegging på andre fagfelt.

Etter BirdLife Møre og Romsdal si meining, så bør Haram kommune som minimum følgje opp utkastet til kommunedelplan for naturmangfald på tre konkrete måtar:

1. Kommunen bør utgreie, på ein grundig og solid måte, kva slags betydning faktagrunnlaget i kommunedelplanen for naturmangfald, skal ha for den konkrete oppfølginga av kommuneplanens samfunnsdel. Ei eiga utgreiing om naturmangfaldet i marine miljø må her inngå som bakgrunnskunnskap.
2. Kommunen bør snarleg, helst alt i 2027, søkje om midlar gjennom den statlege tilskotsordninga Natursats, for å dekkje viktige kunnskapshol som det er vist til i kommunedelplanen. Slike prosjekt kan potensielt fullfinansierast gjennom tilskot, og fleire kommunar fekk i 2026 langt over 1 million i tilskot. Med ein kommunedelplan på plass, og politiske vedtak som oppfordrar til slik satsing, bør Haram ha store sjansar til å få innvilga gode søknader.
3. Kommunen bør snarleg utarbeide søknader om restaurering av naturmiljø, som også potensielt kan fullfinansierast gjennom statlege tilskotsordningar. Særleg relevant her vil prosjekt retta mot fjerning av framande arter og restaurering av kystlyngheier og våtmarksmiljø vere.

BirdLife Møre og Romsdal ønskjer til slutt kommunen lykke til i arbeidet for å ta vare på det store og verdifulle naturmangfaldet som finst i Haram. Foreininga har avgrensa med ressursar, men bidreg så langt vi kan med vår kunnskap for at vi alle og framtidige generasjonar skal kunne nyte godt av dette.

BirdLife Møre og Romsdal 11.08.2026

Styret ved leder Ingvar Gjerdevik

Ålesund
kommune

Haram kommune
Postboks 33
6282 Brattvåg

Dykkar referanse:
2026/11530

Vår referanse:
25/329, 26/82261

Arkivkode:
K

Dato:
09.07.2026

Offentleg ettersyn og høyring av forslag til Kommunedelplan Naturmangfald - Haram kommune

Kommunedelplanen for naturmangfald i Haram kommune, er ein oversiktleg og grundig plan som gjev tydeleg retning for kva innsatsområde som bør prioriterast. Haram og Ålesund kommune deler Grytafjorden og en del av sjøområde på Nordøyane. Utfordringane sjøfuglar og rovfuglar har, er knytt til sjøområde og strandsoner. Her heng økosystemet saman i ein heilskap. Ålesund og Haram kommune har felles sjøareal. Gyteområde for ulike fiskeslag, taeskog m.m. leveområde for arter som er viktig mat for sjøfugl, går på tvers av kommunegrenser. Dette er ein faktor vi også må ta omsyn til i vidare arbeid.

Eg vil elles gratulere med flott arbeid.

Med helsing
Elin Grete Vatnehol
rådgjevar
Miljø og samferdsel

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Kopi til:

Anne-Marit Moe Aarø
Ida Morsund

Forvaltning, miljø og
samferdsel

Tor-Amund Røsberg

Postadresse:
Postboks 1521
6025 ÅLESUND
E-post: postmottak@alesund.kommune.no

Telefon:
Sentralbord: 70 16 20 00
Direkte: 46 93 17 14

Nettside:
alesund.kommune.no
Organisasjonsnummer:
929 911 709

